

Det talade ordet gäller!

Mona Sablins sommartal i Botkyrka 20070811

Jag är väldigt glad och stolt över att få vara här idag. Det här är mitt första sommartal som partiordförande för socialdemokraterna.

Jag har gått igenom en hel del ”förstagrejer” det här första halvåret – första talet som partiordförande, första partiledardebatten, första duellen med Reinfeldt. Och för mig var svaret självklart när jag fick frågan var jag ville hålla mitt första sommartal:

Självklart i Botkyrka, självklart i förorten, självklart där det finns både betong, asfalt och människor. Det är roligt att vara här!

* * *

Av våra 9 miljoner invånare bor 85 procent i tätort och nästan 3,5 miljoner bor i storstäderna.

Över 800 000 av de 2 miljoner barn och ungdomar som bor i vårt land växer upp och lever i storstäderna och förorterna. Många av dem som har flytt till Sverige bor här i dag. Många av dem som inte röstar och som kanske inte har känt att politik spelar roll för dem bor också här. Många av dem som drabbas allra mest av orättvisor, av diskriminering, av rasism, bor här.

Men här bor också kraften och här bor framtiden. Jag tror på allvar att det är här, i storstaden och i förorten, som framtiden på många sätt formas. Därför vill jag vara här, och därför måste politiken vara just här.

Det är därför som socialdemokratin, mina vänner, inte bara ska vara här. Vi tänker inte lämna förorten. Vi är här för att stanna.

* * *

Att jag valde just Fittja i dag är förstås också en markering, för mycket i politiken handlar om symboler. Samma dag som Fredrik Reinfeldt väljer att åka båt och tala i Vaxholm, väljer jag att ta den röda linjen med tunnelbanan ut hit för att tala med er.

Vaxholm är hans markering – och det säger också någonting.

Jag hoppas att han, när han träffar sina partikamrater i Vaxholm, tar upp frågan om flyktingarna. I Vaxholm tog kommunen emot färre än fem flyktingar förra året, enligt statistiken. Botkyrka, som alltid har varit solidariskt och tagit sitt ansvar, tog emot 550 flyktingar förra året.

Tar Fredrik Reinfeldt upp det? När kommer lagstiftningen som gör att alla kommuner är med och deltar?

* * *

Jag har inte fått höra ännu vad Reinfeldt valde att tala om, men han kanske talade om utanförskapet – det brukar han göra. Det där förledande ordet *utanförskap*.

Jag hörde i alla fall att han sagt att moderata frihetsdrömmar handlar om underifrånperspektiv, men att när vi socialdemokrater talar om frihet, så är det makten som talar – ovanifrån. Han verkar ha svårt att vänja sig vid tanken att just nu är det han som är makten. Det är han som är statsminister. Det är han som väljer att titta ner och prata om utanförskapet från den positionen.

Han talar mycket om det, men när kommer politiken som ska bryta det så kallade utanförskapet? Det undrar jag.

Jobben kommer nu i väldigt stor utsträckning – det är glädjande. De kommer också här i Botkyrka. Arbetslösheten går ner. Det är jättebra, men knappast regeringens förtjänst från början till slut. En stadigt god utveckling på arbetsmarknaden kräver årtal av ansvarsfull och rätt politik. Det är det som den politiska debatten nu ska handla om.

Det utanförskap Fredrik Reinfeldt talar om gäller dem som står längst bort ifrån arbetsmarknaden. Men långtidsarbetslösheten, mina vänner, ökar också här i Botkyrka. De sänkta ersättningarna vid sjukdom och arbetslöshet skickar allt fler till socialkontoret. Det, mina vänner, är politik *för* utanförskap – inte *mot* utanförskap.

Den största orättvisan är den mellan dem som har jobb och dem som inte har jobb. Fredrik Reinfeldt och hans alliansregering har ökat den klyftan för de tror uppenbarligen att de enda drivkrafter människor har är pengar och tvång.

Men jag vet att väldigt många av er som jag har träffat under så många år har sökt massor av jobb, som ni inte fått av ett helt annat skäl. Jag vet att många av er har varit med om att få tillbaka er ansökan i ett kuvert som inte ens var öppnat för att ni hade fel hudfärg, fel namn, fel adress. Fel enligt normen.

Sverige förlorar så enormt mycket på den diskrimineringen – kunskap, arbetsinsatser, visioner, kärlek.

Kanske är det den förlusten moderaterna försöker fånga med ordet utanförskap. Men, ursäkta mig om jag är misstänksam. För knappt fem år sedan skrev moderaterna såhär i sitt valmanifest:

”Vi accepterar inte heller ett kravlöst bidragsberoende där de sociala myndigheternas passivitet ger invandrare möjlighet att överutnyttja välfärdssystemet.”

Nu talar man i stället om ”utanförskapet”.

Vi är alla en del av Sverige. Det är vi som bor i Sverige som är svenskar. Det är Sverigedemokraterna som är en osvensk företeelse – inte vi här i Fittja och Botkyrka.

Den fantastiska Dogge Doggelito, som vi ska få lyssna till snart, har sagt såhär:

”Jag har gått på svenskt dagis. Jag är svensk. Ändå står jag mittemellan. I vissas ögon är jag invandrare. Det är synd att även andra generationens invandrare ska bli brännmärkta.”

Det är därför vi måste se och bekämpa inte bara de sociala och ekonomiska orättvisorna utan även den strukturella rasismen och diskrimineringen.

I socialdemokratis uppdag, mina vänner, ligger inte att kämpa för tolerans. Att tolerera en annan människa är inte tillräckligt. Människovärdet är inget vi ska *tolerera*. Vi socialdemokrater ska slåss för varandras *respekt*.

Det handlar om att respektera alla människors lika rättigheter och att bekämpa intoleransen, rasismen och diskrimineringen. Det är socialdemokratis uppdag.

* * *

När jag står här i dag bland grus och stenar på det som kallas Fittja äng, står jag i en av våra storstadsförorter – ett av de områden vi ibland kallar miljonprogramsområde.

Jag har ibland funderat på vad som förenar alla miljonprogramsområden i Sverige, för de är många, de finns i hela landet och de är ganska olika.

En del har jag redan nämnt. Här bor många som har flytt hit till Sverige. Här bor många som bidrar till att Sverige är så härligt annorlunda och olikt hur det var när områdena byggdes. De är hembygd för miljontals människor som lever och bor i Sverige.

En sak är jag helt säker på förenar dem som bor i Fittja, Rosengård och allt vad det heter: Vinnarna på den moderata politiken bor inte i här. Har ni sett några villor för tio miljoner eller så, här i området? Dräller det av grannar som tjänar flera miljoner om året? Jag tror inte det.

I Djursholm, däremot, finns villor taxerade till sju miljoner kronor. Sådana familjer får nu 125 000 kronor om året i skattesänkning. Det är lite andra villkor än i punkthusen här bakom ...

Jag kan vara självkritisk, och det kommer jag att fortsätta vara. Trots att den förra regeringen försökte att förändra verkligheten i de områden vi finns i nu, så räckte vi inte till, vi heller.

Det behövs ett samlat långsiktigt program. Det behövs ett långsiktigt åtagande. Inte några nya projekt – för jag vet hur trötta ni är på det. Ingen välgörenhet eller ”tycka synd om”. Det handlar om något helt annat, som är mitt stora uppdrag som ny partiordförande.

Det handlar om ett långsiktigt socialt uppdrag för en modern socialdemokrati. Vi socialdemokrater vill göra ett miljardprogram för miljonprogrammen.

Det handlar om en bred satsning på i storleksordningen minst 15 miljarder kronor mellan 2010 och 2016, om vi får förtroendet i nästa val. Det är det vi ska arbeta fram nu.

* * *

Det handlar om bostaden – om fastigheter och hus som blivit nerslitna och måste moderniseras och renoveras. Men det handlar om mer. Om trygghet i området, om bra skolor och jämställdhet, om bra service och omsorg där vi bor, och jobb så att man kan försörja sig. Om poliser som går att få tag på och som man litar på. Om levande bostadsområden med blandade upplåtelseformer och bra kollektivtrafik.

Det handlar om rättvisa. Det handlar om inflytande. Det handlar om makt och demokrati.

Vi vill sätta upp tydliga mål och ta fram konkreta åtgärder för att rusta upp miljonprogrammen och satsa för framtiden, och vårt program kommer att innehålla sju punkter.

För det första handlar det om jobben.

Allt socialdemokratin gör börjar och slutar med den frågan – jobben. Det är därför det stora rådslag vi drar igång nu handlar om det – jobb, jobb åt alla och bort med diskrimineringen.

* * *

Det är mycket långt ifrån uppnått i vissa förortsområden. Moderaternas svar på detta var *nystartsjobben*. Det är inget fel på dem; det är en väldigt bra idé, för övrigt ganska lik den åtgärd vi kallade anställningsstöd. Problemet är att nystartsjobben inte når fram till dem som står allra längst bort ifrån arbetsmarknaden.

Vi vill se till att det lönar sig för arbetsgivare att anställa just dem som varit borta från arbetsmarknaden väldigt länge eller aldrig fick chansen att komma in.

Målet måste i första hand vara att halvera skillnaden hur många som jobbar mellan miljonprogrammets invånare och snittet i landet. Ett mål som är svårt nog, men ändå bara kan vara ett första steg.

Vi ska också ta fram förslag som hjälper fler företag att lägga sin verksamhet här ute – i Botkyrka, i Rosengård, i Hammarkullen. Och, mina vänner, vi ska bekämpa diskrimineringen varje dag, i varje andetag. Det är vår första punkt.

För det andra handlar det om att ge alla äldre rätt till omsorg på ett språk de förstår.

Jag vill att vi ska ha som mål att alla äldre ska ha rätt till omsorg på ett språk som de behärskar. När man blir äldre är det inte ovanligt att man tappar just det språk som man lärt sig senast i livet – det känner många till som har föräldrar som kom till Sverige som flyktingar.

Det kan aldrig bli en värdig äldreomsorg om man inte kan tala med personalen. Rätt till omsorg på sitt eget språk – det är vår andra punkt.

* * *

För det tredje handlar det om att ge förortens barn fler lärare och rätt till läxläsningshjälp.

Låt oss vara realistiska. I förorterna bor många väldigt trångt. Det är långt ifrån alla ungar som har ett eget skrivbord i ett eget rum där man kan stänga dörren. Många saknar en lugn vrå där de kan göra sina läxor. Det är heller inte alla som kan få hjälp med läxorna hemma. Ibland är förstas språket hemma ett hinder.

Därför vill jag att vi sätter upp målet att alla barn som vill ska ha rätt till läxläsningshjälp. Samhället måste kunna ställa upp med den lugna vrån och med vuxna som är där för att hjälpa.

Förutsättningarna skiljer sig mycket mellan skolor, mellan föräldrar och mellan olika barn. Skolans resurser måste fördelas efter behov – en skolpeng, lika för alla barn, är en galen, tokig och orättvis idé.

Lika rätt för alla barn kräver olika stöd till barnen. Det står socialdemokratin för.

* * *

Ska vi kunna säga att barnen i miljonprogramsområdena får lika goda förutsättningar som andra barn, så måste vi satsa extra resurser på dagis och skolor just här. I dag cementerar skolan ofta ojämlikheten i stället för att bryta den. Det är inte uppdraget.

Vi ser en skola som på många sätt blir allt mer segregerad. Rätten att välja skola är väldigt bra. Friskolorna har på många sätt bidragit till väldigt mycket jämlikhet och frihet för många, och det ska vi försvara.

Men det måste finnas val mellan likvärdiga alternativ. Det måste ställas större krav på att innehållet i utbildningen inte får vara diskriminerande eller förtryckande. I sommar blev det uppenbart att lagstiftningen måste göras om – inte för att få bort friskolorna utan för att stötta tankarna bakom reformen.

När reaktionära och ultrakonservativa sekter som till exempel Plymouthbröderna i domstol ges rätt att driva skolor och få offentliga bidrag måste vi agera.

Regeringen är uppenbarligen handlingsförlamad även här. Därför kommer socialdemokraterna i riksdagen omedelbart ta initiativ till en lagstiftning som ger Skolverket möjlighet att stoppa och stänga skolor som inte lever upp till den demokratiska värdegrund som alla våra ungar har rätt att få.

* * *

Jag vill också att vi ska ha som mål att lärartätheten i de skolor i Sverige som har de svåraste förutsättningarna ska ligga tio procent högre än i övriga skolor. Det skulle skapa möjlighet för alla ungar att få en bra start i livet.

För det fjärde måste vi göra fritiden trygg och polisen känd i förorten.

Jag har sagt tidigare att det ska finnas ett Ungdomens hus, ett kulturhus, en ungdomsgård eller varför inte ett *Rock City* i varje kommun i hela Sverige, där ungdomar kan träffas utan att behöva ha plånboken med sig.

Det är en samhällelig uppgift. Vi kan aldrig ålägga föräldrarna att ha ungdomsgårdar hemma. Föreningslivet och idrotten gör bra insatser. Mitt favoritexempel kommer alltid att vara Mabi – Zlatans moderklubb från Rosengård i Malmö. Där har man det fotbollsträning *och* läxläsning för både killar och tjejer. Där träffade jag en av mina favoriter – en liten, liten tjej, fantastisk på att dribbla.

Hon fick en fråga från en reporter som var så imponerad av henne:

– Vad duktig du är, vill du kanske bli som Zlatan när du blir stor?

Då tittade den här tjejen upp på honom, surt och irriterat och sade:

– Vadå Zlatan? Jag är ju tjej. Jag vill ju bli som Martha när jag är stor!

Så ska man tänka, tycker jag!

* * *

Det måste också kännas tryggt på allvar ute på kvällarna. Det måste finnas vuxna ute och områdena ska vara belysta. Vägar som går mörkt och undanskymt – för att inte tala om alla dessa hemska tunnlar – måste byggas om och fixas till.

I regeringsställning beslutade vi att varje skola skulle ha sin egen ”kontaktpolis” så att elever, föräldrar och lärare alltid vet vem de ska kontakta när man behöver polisen. För polisen är viktig inte bara när brott begåtts, utan för att brott *inte* ska begås.

Nu vid skolstarten skulle alla elever ha haft ett telefonnummer till sin egen polis. Vi vet att det brukar vara ganska stökigt innan skolorna börjar. Men de borgerliga har antagligen inte varit intresserade av det.

Vi måste också jobba mer med mobila poliser, som de som finns i Stockholms innerstad. Polisen ska vara rörlig och snabbt kunna komma när den behövs – också ut i miljonprogrammen. Det har ni rätt till!

* * *

För det femte handlar det om att halvera energianvändningen i de upprustade områdena.

Man ska kunna bo bra i en bra miljö – men det är också viktigt att vi bor på ett sätt som är bra för miljön. Att rusta upp och bygga om stora bostadsområden kräver enormt stora resurser. Men det är med detta som med alla investeringar – ju smartare investering, desto större långsiktig vinst.

Vi vill att upprustningen av miljonprogrammen ska ske med den mest moderna energieffektiva och energisnåla tekniken. Här ska det vara modernt att bo.

Målet är att dessa områden ska ha halverat sin energiförbrukning inom en sexårsperiod. Då blir det billigare att bo och det blir framför allt bättre för miljön. Våra förortsområden ska vara en förebild!

* * *

För det sjätte måste kollektivtrafiken byggas ut.

Det måste gå att ta sig fram mellan områden men också till jobbet på morgonen utan bil. Försöket med trängselavgifter blev lyckat, trots att många trodde motsatsen. Men nu är jag rädd att moderaterna förfuskar hela idén genom att inte bygga ut kollektivtrafiken tillräckligt, att ta bort gratisparkeringarna och i stället använda merparten av pengarna till motorvägsbyggen.

Men då går miljöavgifterna inte går till en bättre miljö utan till något annat!

Finns trängselavgiften fortfarande kvar efter nästa val ska vi socialdemokrater se till att pengarna som stockholmarna får avstå går till rätt saker – inte bara vägar,

utan till en rejäl utbyggnad av kollektivtrafik och spårvägar, just här ute i förortsområdena.

* * *

Min sjunde och sista punkt handlar om demokratin.

Botkyrka är en kommun som är bra på att förstå demokrati: Boinflytande. Demokratiambassadörer. Ungdomens Hus i Fittja. Men det handlar också om inflytande över politiken.

Politik är något som växer fram ur människors drömmar och förhoppningar, ur allas vår vilja att förstå att man kan förändra om man gör det tillsammans med andra. Politik för mig är att ge makt åt de ekonomiskt maktlösa, det är att ge ansikte åt makten – ansikten som man kan se, intervjua, rösta på eller rösta bort. Politik är att ge röst åt de annars ohörda.

Nu när vi är tre år i opposition, ska vi bygga upp vårt folkrörelseparti. Ett krav jag som partiordförande har är att vårt parti ska finnas på plats ute i förorterna och i miljonprogramsområdena. Hur ska vi annars kunna fånga upp och formulera den politik som handlar om dagens Sverige och låta den bilda grund för det vi gör i riksdagen?

Ett folkrörelseparti ska finnas där folk finns, också här i Fittja. Och vi har kommit för att stanna den här gången!

* * *

I Sverige byggdes miljonprogrammet upp som en medveten bostadspolitisk och socialpolitisk satsning. Nu har vi alla ett ansvar att vara med och betala renovering, upprustning och förnyelse.

Ska satsningen bli lyckad så krävs stort inflytande från boende och medborgare men också från forskare, föreningsliv, hyresgästförening och bostadsbolag, skola och kulturliv.

Ska satsningen bli effektiv krävs dessutom samverkan mellan staten, kommunerna och näringslivet, bland annat företag inom bygg-, energi- och transportsektorerna.

Jag vill varna för den politik som den moderatledda regeringen är i full färd att utveckla!

Just nu, och det gör mig så rent ut sagt förbannad, just nu – när de här områdena står inför mycket omfattande upprustningsbehov; just när många balkongräcken vittrar sönder, när fasader, lägenheter och infrastruktur behöver renoveras; just nu, när rör och stammar ska bytas – då satsar den moderatledda regeringen på en gigantisk privatisering och utförsäljning av bostäderna.

Men det blir ingenting annat än en privatisering av ansvaret för upprustningen!

Jag har inget emot att människor äger sin bostad. En blandning av upplåtelseformer är bra och viktigt också i miljonprogramsområdena. Men det är oansvarigt, ohederligt och orättvist att lassa över det ekonomiska ansvaret på enskilda boende, ofta människor med mycket låga inkomster.

Det här är en rättvisereform för oss socialdemokrater – och den kommer att kräva en socialdemokratisk regering.

Ett socialt uppdrag för en modern socialdemokrati handlar om jobb, om boende, om språk, om skola, trygghet, miljö och om demokrati. Sverige har råd med rättvisa!

Det här ska vi jobba med tillsammans de tre åren vi har i opposition, så att vi har det som ett av våra riktigt stora uppdrag när vi möter väljarna i nästa val.

* * *

Sommaren håller fortfarande sin varma hand över oss. Och sommaren är som bekant följetongernas tid. På politikens område har den här sommaren följeter varit antingen lustiga eller illavarslande, beroende på hur man ser på det.

Reinfeldt har ägnat sig åt det han är väldigt bra på – att ducka. Han ställer gärna frågor till mig, även om jag är oppositionsledare, och inte statsminister. Han säger att han ska jaga mig med tre frågor: vad jag vill göra, hur jag vill göra det, och med vem.

Låt oss fundera i de banorna. Låt oss tänka på vad som hänt med till exempel fastighetsskatten.

I valrörelsen lovade de borgerliga att avskaffa fastighetsskatten. De lovade ett system som skulle bli mer förutsägbart och det skulle bli billigare att bo. Så kom förslaget om en kommunal fastighetsskatt i stället, som dock kallas avgift.

Och sedan började cirkusen – men det är tyvärr inte Cirkus Cirkör utan en mer politisk cirkus.

När kritiken kom vacklade man, och så blev det två förslag. Så kanske blir det 30 procent reavinstskatt – eller kanske 25 procent, eller kanske något annat. Det enda förutsägbara är att det blir omöjligt att planera sin familjeekonomi och att det blir dyrare huspriser och högre räntor.

Och så kom moderaternas ordförande i skatteutskottet ut för några dagar sedan och tyckte att det ändå verkade lite dumt att beskatta slott och koja lika, precis

som vi socialdemokrater sagt hela tiden. Men det gillade inte kristdemokraterna och inte Fredrik Reinfeldt heller.

Så det kanske är Fredrik Reinfeldt man ska fråga, apropå fastighetsskatten:

- Vad ska du göra?
- Hur ska du göra?
- Och med vem?

* * *

Sedan var det Almedalen i somras.

Först ut var centerpartiets Andreas Carlgren som lovade en chockhöjning av bensinskatten. Kristdemokraterna blev jätteupprörda. Sedan kom finansminister Anders Borg och lovade att ta massor av pengar från försvaret. Då blev försvarsministern alldeles kallsvettig. Folkpartiet lovade att så där skulle det ju inte bli, och Reinfeldt han duckade och duckade.

Så apropå försvaret och bensinskatten – svara, Fredrik Reinfeldt:

- Vad ska du göra?
- Hur ska du göra det?
- Och med vem?

* * *

Häromdagen kom nästa exempel.

Ni vet – det finns en kvinnlig politiker, partiledaren Maud Olofsson, hon som tyckte att vi alla skulle vara som ivriga bävrar. Det var hennes tema i valrörelsen. Jag varnade i valrörelsen för att hon likt en bäver skulle gnaga sig igenom vartenda trygghetssystem vi har – och det är precis det hon håller på med.

Nu är bäverkvinnan igång igen, kan jag meddela!

Nu är hon ute och hotar med lagstiftning för att inskränka fackets konflikträtt. Det är verkligen att förklara krig, i en tid när båda parter på arbetsmarknaden – både fack och arbetsgivare – behöver vara starka för att kunna vara med i den omställning vi har framför oss.

Sven-Otto Littorin, den moderate arbetsmarknadsministern, gillade inte det Maud Olofsson sade. Och jag vet inte om Fredrik Reinfeldt har duckat eller kommenterat detta. Annars är det dags att fråga honom hur det blir med arbetsrätten:

- Vad ska du göra?
- Hur ska du göra det?

– Och med vem?

Är det med bäverkvinnan eller inte?

* * *

I sommar har vi också fått en annan fråga som man skulle kunna uttrycka såhär:

Vad har alla människor förhoppningsvis rätt till? Kärlek är svaret. Och hur ska människor få rätt till denna kärlek? Genom att gifta sig. Med vem ska de ha denna rätt? Det ska staten strunta i! Man ska få gifta sig med den man blir kär i.

Med socialdemokratin blir det ingen VDN-märkning av kärlek och äktenskap. Med socialdemokratin blir det inget utrymme för homofobi. Då blir det rätt för alla som blir förälskade i en annan människa att också få gifta sig.

Det är svaret på hur, vad och med vem. Med socialdemokratin är inte svaret rasism och homofobi.

* * *

Jag står här nu, efter ett halvår som partiledare och vi har haft en borgerlig regering i ett av fyra år.

Ja, jag är ledsen att behöva säga det – det är tre år kvar, inte till vi vinner valet, för det är långt ifrån klart, men det är tre år till att vi får chansen att pröva om vi har fått tillbaka förtroendet. Men vad har den moderatledda regeringen egentligen gjort?

Inte har de imponerat speciellt mycket.

Det är orättvist, det är på många sätt oansvarigt, det är på väldigt många sätt ogenomtänkt och det är omodernt. Kompassen är inställd bakåt i tiden. Tillbaka till de orättvisor som en gång var.

Och Reinfeldt – denne man – beskyller *mig* för återställare!

Vi har en regering som ägnat det första året till att starta återställandet av det gamla klassamhället – med en politik som ogenerat gynnar dem med höga inkomster och stora förmögenheter. Det är en återställare som vi inte ville ha.

Vi har fått en regering som återställer höga boendekostnader. Efter många år med låga räntor blir det nu dyrare för alla som har lån. Det var inte en återställare som Sveriges låntagare ville ha.

Vi har en bostadsminister som heter Mats Odell, som när han inte säljer ut statliga företag i stället säljer ut våra gemensamma allmännyttiga hyreshus. Han gör mycket för att återställa svårigheterna för unga att kunna flytta hemifrån.

Men han kanske inte tycker att det är något problem, för enligt en tidning jag läste i sommar så var han själv 49 år gammal när han flyttade hemifrån.

Jag hoppas att jag blir av med mina barn innan de är 49 år, om man säger så...

* * *

Bostaden ska vara en social rättighet – inte en handelsvara! Det är inte sådana här återställare som Sverige behöver. Jag har sagt det förut och jag säger det igen:

Käre Fredrik Reinfeldt, är det någonting jag lovar att återställa, så är det rättvisan. Det är en återställare som duger!

Nu jobbar vi på med våra rådslag. Jobbar på med att konkretisera, förnya och förändra den socialdemokratiska politiken. Jag lämnar besked om detta undan för undan, men vi är också ett folkrörelseparti som ska ge våra medlemmar och våra väljare en möjlighet att vara med och påverka. Men ingen ska tveka om vilken färdriktning vi vill ha.

Vi behöver ett bredare socialdemokratiskt program för jobben som inbegriper småföretagare, entreprenörer, som inbegriper tjänstesektorn, som har en tydlig arbetslinje som ser eget arbete som en rättighet men att delta i arbetslivet efter förmåga som en skyldighet.

Vi ska ha anständiga ersättningsnivåer i a-kassan under tiden man söker jobb, men vi ska också ha en starkare förändringstrygghet med kompetensutveckling och många, många chanser att lära nytt och lära om.

Jag fick en rapport alldeles nyss om att Fredrik Reinfeldt i sitt tal i Vaxholm har pratat om just ersättningsnivåerna i a-kassan. Han har tydligen sagt att det är fel att höja a-kassan för då leder det till att några arbetslösa kan få högre a-kasseersättning än dem som jobbar i välfärden. Det är hans senaste argument för varför man inte ska höja a-kassan.

Men svaret på det är väl inte att sänka a-kassan? Svaret är väl att höja kvinnolönerna! Svaret är väl rätt till heltid!

Hela lönen och halva makten, en stark a-kassa och rätten till heltid. Jag ska försöka tipsa Fredrik Reinfeldt om den idén när vi kommer till riksdagen så småningom!

Vi socialdemokrater behöver en utvecklad välfärdspolitik, där välfärdssystemen inte gör att enskilda trillar mellan stolarna. Man ska inte behöva springa runt med

ficklampa och förstoringsglas och leta efter välfärden. Den ska finnas där med aktiva resurser som snabbt hjälper oss tillbaka när vi behöver stöd och hjälp.

Vi behöver en vassare klimatpolitik som ställer om energisystemet och hjälper oss som konsumenter att välja det mest smarta och bästa för miljön.

Den socialdemokratiska idén om det moderna välfärdssamhället handlar om jämlikhet och om solidaritet – att ta ett gemensamt ansvar, tvärs över klassgränserna och hålla ihop samhället.

Det handlar om varför jag blev socialdemokrat. Jag började visserligen med att gå med i Olof Palme, men jag blev socialdemokrat så småningom...

Det handlar om den där enkla men storslagna idén om att alla människor har lika värde. Vi har individuella drömmar om hur livet ska bli, men vi behöver den gemensamma solidariteten för att de drömmarna ska kunna bli verklighet också för andra än våra egna familjemedlemmar.

Det handlar om frihet, det allra viktigaste i vår vision.

Den gäller inte bara Sverige – den sträcker sig över hela världen. Det handlar om den internationella solidariteten.

* * *

Ibland när man ska beskriva fasan i det som händer i Irak eller det som händer i Mellersta Östern så tar orden slut. Ibland tappar orden också sin betydelse när man läser rubriker och rapporter om bakslag efter bakslag.

Jag har kommit på ett sätt att bearbeta min uppgivenhet, och det är att tänka på Anna – fantastiska stora lilla starka Anna Lindh.

När hon delade ut Olof Palme-priset i januari 2003, samma år som hon blev mördad, när Hanan Ashrawi, denna fantastiska kvinna fick priset, sade Anna: "Uppgifvenheten är vår främsta fiende." Var tvärtom, uppmanade hon oss. Så ska vi tänka. Hur hopplöst läget än kan kännas får vi aldrig någonsin låta uppgifvenheten ta över.

När det gäller Mellanöstern är det klart att vi socialdemokrater vill se en hållbar fred och en självständig fri palestinsk stat sida vid sida med Israel. Det är fortfarande avlägset – men det är och förblir vårt mål.

Våldet på de palestinska områdena måste omedelbart upphöra. Ansvaret ligger tungt på Israel, men Fatah och Hamas delar också ett stort ansvar för att få till stånd detta. Jag förbannar verkligen att den palestinska presidenten Abbas inte fick omvärldens stöd för sin samlingsregering när han bad om det – något som vi socialdemokrater krävde i våras. Men det gjorde inte världen i övrigt. Uppbrottet blev blodigt och vi står i dag än längre från en lösning än på väldigt länge.

Vi socialdemokrater har en liten men unik möjlighet och ett ansvar, för vi är en av ganska få politiska rörelser kan samla bägge parter.

Jag inleder min politiska höst med att om några veckor resa ned till Mellanöstern för att träffa israeliska ledare, den palestinske presidenten och hans förhandlingsteam för att kunna fortsätta de samtal som jag hade med president Abbas i våras.

Jag kommer att göra vad jag kan för att ta initiativ till nya fredsprojekt i regionen för att stärka de krafter som vill samtala, som vill bygga en bro för fred. Jag vill lyssna till alla de mödrar som står i kö för att lämna sin by för att köpa mat eller besöka en läkare.

Och jag vill se muren med mina egna ögon.

Jag ska besöka våra egna utbildningsprojekt och träffa ledare som *vill* medverka till en fredlig lösning av konflikten.

Vår själ, mina vänner, måste vara solidaritet, den internationella – i Mellanöstern, för våra kurdiska vänner, för Polisario, för kampen mot hiv och aids, för Nelson Mandela. Det är verkligen sant: Alla folks frihet gör hela världens fred möjlig. Det är socialdemokrati.

* * *

Allra sist vill jag berätta att jag vill hinna med en sak till under hösten, en rolig sak.

Jag vill ha landsomfattande debatter mellan socialdemokraterna och moderaterna, så att de politiska skiljelinjerna kan göras tydligare. Jag har skickat i väg en sådan inbjudan till moderatledaren Fredrik Reinfeldt i dag.

Det är dags för moderaterna att stå för sin politik. Ett år efter valet kan de inte ducka längre. Att regera innebär att man vågar stå för och argumentera för sin politik.

En statsminister ska inte fråga oppositionen vad som ska hända med landet – hur och vad och med vem – han förväntas styra landet. Han förväntas kunna svara på frågor och ge medborgarna besked om vad han som regeringsledare vill göra.

Det är han som måste berätta hur det blir med fastighetsskatten, bensinskatten, försvaret, arbetsrätten och allt det andra som alliansen uppenbarligen inte har så lätt med. Det är han som ska förklara hur det kan vara bra och rätt att klyftorna växer – och att de som finns i det så kallade utanförskapet får det ännu sämre.

Det är regeringens makt och ansvar. Och det tänker vi socialdemokrater påminna om – varje dag, hela vägen fram till valdagen 2010.

Då får vi chansen att bygga om Sverige, om vi har fått tillbaka förtroendet från väljarna.

Det är det mitt arbete som oppositionsledare handlar om.

För Sverige, det är jag övertygad om, behöver varken gamla eller nya moderater.

Vi behöver en socialdemokratisk regering, för Sverige har råd med rättvisa!

Tack ska ni ha, för att ni ville lyssna!